

רשומות

הצעות חוק

18 ביוני 2002

3132

ח' בתמוז התשס"ב

עמוד

638

הצעת חוק החברות (תיקון), התשס"ב-2002

הצעת חוק החברות (תיקון), התשס"ב-2002

1. תיקון סעיף 1 בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - התוק העיקרי), בסעיף 1 -
- (1) בהגדרה "בורסה", המילה "וכן" תימחק, ובסופה יבוא "וכן שוק מוסדר בהגדרתו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994";
- (2) בהגדרה "הצעה פרטית", בסופה יבוא "או הצעה של חברה ציבורית למכירה של ניירות ערך אשר נרכשו על ידה לפי סעיף 308, שאינה הצעה לציבור";
- (3) אחרי ההגדרה "הצעת רכש" יבוא:
- "ועדת דירקטוריון" - ועדה שהקים הדירקטוריון לפי הוראות סעיף 110;
- (4) אחרי ההגדרה "חבר בורסה" יבוא:
- "חברה" - חברה שהתאגדה לפי חוק זה, לפי פקודת החברות, לפי פקודת החברות, 1921 או לפי פקודת החברות, 1919;
- (5) במקום ההגדרה "חברת חוץ" יבוא:
- "חברת חוץ" - תאגיד, למעט שותפות, שהתאגד מחוץ לישראל;

דבריו הסבר

פרטית של ניירות ערך של החברה שנרכשו על ידה הפכו לרדומים.

על פי ההגדרה כנוסחה היום, הצעה פרטית היא הצעה להנפקת ניירות ערך של חברה ציבורית שאינה הצעה לציבור. כאשר חברה מוכרת את מניותיה לאחר רכישתן והפיכתן למניות רדומות, אין הנפקה פרמלית ואולם התוצאה זהה, שכן המניות הרדומות נטולות זכויות כלשהן; על פי ההגדרה המוצעת, סעיף 274 לחוק, שענינו אישור הצעה פרטית מהותית על ידי האסיפה הכללית יחול גם על הצעה פרטית של ניירות ערך רדומים של החברה; להרחבת ההגדרה השפעה גם על סעיף 328(ב) לפיו לא יחולו ההוראות הדנות בהצעת רכש על רכישה של מניות בהצעה פרטית; גם לענין זה, הסיבה לפטור מתחולת ההסדר על הצעת רכש מיוחדת, רכישה במסגרת הנפקת ניירות הערך מצדיקה פטור דומה כאשר החברה מוכרת את מניותיה הרדומות.

להגדרה "חברה" - מוצע לקבוע במפורש כי חברה לענין החוק היא חברה שהתאגדה לפי חוק החברות והדינים שקדמו לו.

להגדרה "חברת חוץ" - ההגדרה "חברת חוץ" כלשונה היום קובעת לאמור:

"חברת חוץ" - חברה הרשומה מחוץ לישראל וכן כל חבר בני אדם, למעט שותפות, שנרשם או שהתאגד מחוץ לישראל.

מוצע להבהיר כי חברת חוץ היא תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל להבדיל מחברה שנרשמה מחוץ לישראל, שכן לעיתים לפי חוקי מדינה זרה תאגיד חייב להירשם במדינה הזרה אף אם לא התאגד בה.

מבוא

חוק החברות, התשנ"ט-1999 (ס"ח התשנ"ט, עמ' 189) (להלן - החוק), נכנס לתוקף ביום כ"ה בשבט התש"ס (1 בפברואר 2000). במהלך יישומו של החוק, התעוררו כמה סוגיות המצריכות הבהרה או תיקון וזאת בין השאר בעקבות הדיון הציבורי שהתקיים בהוראות החוק. הצעת חוק החברות (תיקון), התשס"ב-2002, המתפרסמת בזה, כוללת את התיקונים העיקריים שמוצע לתקנם ובאה בעיקרה לתקן בעיות מהותיות שהתעוררו: כך למשל מוצע לבטל את האפשרות לייחס לנושאי משרה את חובות החברה ולאפשר לבטח דירקטורים מפני תביעות בשל הפרת חובת הזהירות בחלוקה אסורה. עוד מוצעים תיקונים נוספים שלגביהם התקבלו הערות מגופים שונים או שהם באים להבהיר הוראות שונות בחוק.

סעיף 1 להגדרה "בורסה" - מוצע להוסיף להגדרה "בורסה" שבחוק, שוק מוסדר בהגדרתו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, כדי להסיר ספק ולהבהיר כי גם ארגונים, דוגמת ה-NASDAQ, אשר אינם בורסות פרמליות, יוכלו להגדרה.

להגדרה "הצעה פרטית" - מוצע להרחיב את ההגדרה של הצעה פרטית כך שתחול גם על הצעה

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

² ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

³ ע"ד 1921, גיליון מיוחד מהודש אוגוסט 1921.

⁴ ע"ד 2 של O.E.T.A (South), מיום 1.8.1919, עמ' 4.

(6) בהגדרה "רכישה" שבהגדרה "חלוקה", אחרי "או שניתן לממשם במניות החברה" יבוא "או פדיון של ניירות ערך בני פדיון שהם חלק מהונה העצמי של החברה בהתאם לסעיף 312(ד)", ובמקום "כל אחד מאלה"; יבוא "כל אחד מאלה, ובלבד שהמוכר אינו החברה עצמה או תאגיד אחר בבעלותה המלאה של החברה";.

החלפת סעיף 6

2. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

"הרמת מסך 6. (א) הרמה של מסך ההתאגדות היא כל אחד מאלה:

(1) ייחוס חובות של החברה לבעל מניה בה;

(2) ייחוס תכונות, זכויות או חובות של בעל מניה לחברה.

(ב) על אף הוראת סעיף 4 רשאי בית משפט -

(1) אם מצא כי בנסיבות הענין צודק, נכון ויעיל לעשות כן, בשים לב ליכולתה של החברה לפרוע את חובותיה ובשים לב להחזקותיו ולחובותיו של בעל המניה כלפי החברה לפי סעיפים 192 ו-193, להרים את מסך ההתאגדות כאמור בפסקה (א)1, בכל אחד מן המקרים האלה, אם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה:

(א) באופן שיש בו כדי להונות או לקפח נושה של החברה;

(ב) באופן הפוגע בטובת החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.

(2) אם מצא כי בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, להרים את מסך ההתאגדות כאמור בפסקה (א)2);

דברי הסבר

(ב) על אף הוראת סעיף 4, רשאי בית משפט להרים את מסך ההתאגדות אם התקיים לכך תנאי הקבוע בחיקוק או אם בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, או אם התקיימו התנאים הקבועים בסעיף קטן (ג).

(ג) בית משפט הן בהליך נגד חברה רשאי במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים, להרים את מסך ההתאגדות בהתקיים אחד מאלה:

(1) השימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה נועד לסכל כוונתו של כל דין או להונות או לקפח אדם;

(2) בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, בשים לב לכך שהיה יסוד סביר להניח כי ניהול עסקי החברה לא היה לטובת החברה וכן היה בו משום נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.

(ד) הרמת מסך לשם ייחוס חובות החברה לבעל מניה בה, תיעשה בשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.

להגדרה "רכישה" - מוצע להבהיר כי במקרים שבהם רכישת המניות היא מידי החברה עצמה או מידי תאגיד שבבעלותה המלאה של החברה, לא ייחשבו פעולות אלו בגדר רכישה הצריכה לעמוד במבחני החלוקה, כיוון שמבחינה מהותית אין בפעולות אלה פגיעה אפשרית בנושים; עוד מוצע להבהיר כי כללי החלוקה חלים גם לגבי רכישה של ניירות ערך בני פדיון כאשר הם חלק מהונה העצמי של החברה בהתאם לסעיף 312(ד).

סעיף 2 סעיף 6 לחוק בלשונו היום קובע לאמור:

"הרמת מסך

6. (א) הרמה של מסך ההתאגדות היא כל אחד מאלה:

(1) ייחוס זכויות וחובות של החברה לבעל מניה בה;

(2) ייחוס תכונות, זכויות וחובות של בעל מניה לחברה.

(ג) בית משפט רשאי להשעות זכותו של בעל מניה לפירעון חובו מאת החברה עד לאחר שהחברה פרעה במלואן את כל התחייבויותיה כלפי נושים אחרים של החברה, אם מצא כי התקיימו התנאים להרמת מסך ההתאגדות לפי סעיף קטן (כז1).

תיקון סעיף 7 3. בסעיף 7 לחוק העיקרי, המילים "או לנושא משרה שלה, לפי הוראת סעיף 54(ב)" – יימחקו, ובמקום "אדם" יבוא "בעל מניה".

תיקון סעיף 9 4. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(ג) בסעיף זה, "חברה" – לרבות חברת חוץ".

תיקון סעיף 22 5. בסעיף 22(א) לחוק העיקרי, במקום "בחזה" יבוא "בתקנון או בחוזה אחר".

תיקון סעיף 24 6. בסעיף 24 לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (1) בסופה יבוא "ואולם לענין ההון ולענין שם החברה, רשאית חברה לשנות את ההוראות הקבועות בתזכירה, ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים";

ד ב ר י ה ס ב ר

מכוחה הוא מוסמך להורות הלוואות בעלים לעומת התחייבויות חיצוניות, רק אם התקיימו התנאים להרמת מסך לפי סעיף קטן (ג) המוצע.

סעיפים 3 ו-8 הוראת סעיף 54(ב) כלשונה היום קובעת לאמור:

"אחריות יחידו האורגן

54. (א) ...

(ב) נוסף על הוראת סעיף 6 רשאי בית המשפט לייחס את זכויותיה וחובותיה של החברה ליחידים באורגנים השונים, אם התקיימו התנאים להרמת מסך בסעיף 16(ג), בשינויים המחויבים, או אם התקיים תנאי הקבוע בחיקוק לייחוס זכויות וחובות כאמור."

מוצע לבטל את הוראת סעיף 54(ב) לחוק ובהתאם לתקן את סעיף 7 לחוק ובכך תוסדר אחריותו של נושא משרה בחברה בהתאם לחובותיו הקבועות בחוק, בפקודת החברות (לרבות סעיף 373) ובדין הכללי.

סעיף 4 לנוכח הוספת ההגדרה "חברה" מוצע להבהיר כי הסמכות לגביית אגרות תחול גם לגבי חברת חוץ.

סעיף 5 על פי סעיף 22 לחוק, חברה רשאית להגביל בחוזה את סמכותה לשנות את תקנונה; מוצע להבהיר כי ההסכמה להגבלת הסמכות לשינוי התקנון יכולה להיעשות גם בתקנון ולא רק בחוזה נפרד.

(ה) אין בהוראת סעיף זה כדי למנוע מבית משפט להעניק סעדים אחרים, לרבות השעיית זכותו של בעל מניה מסוים בחברה להיפרע את חובו, עד לאחר שהחברה פרעה במלואן את כל יתר התחייבויותיה.

סעיף 6 עשוי להתפרש כרחב מדי ולא בהיר ולהותיר את הקהילה העסקית בחוסר ודאות ובסיכונים שאינם ניתנים לצפייה. כדי להבהיר כי לא היה בכוונת המחוקק להרחיב את קשת המקרים שבהם יורם מסך ההתאגדות לעומת המצב קודם תחילתו של החוק, מוצע לקבוע כי המקרים שבהם ייוחסו חובות החברה לבעלי המניות יהיו אך ורק כאשר נכון, צודק ויעיל לעשות כן ובהתקיים אחת מן המקרים המפורטים בסעיף המוצע. בכך בעצם צומצמה האפשרות להרמת מסך לרשימת מקרים סגורה ובלבד שצודק ויעיל לעשות כן. בשקלו שיקולי יעילות, מודרך בית המשפט לבחון את התועלת להתפתחותה של הכלכלה באמצעות השימוש בעיקרון האחריות המוגבלת: כמו כן מוצע להבהיר כי בבחינת ה"צודק ונכון" בית המשפט ייקח בחשבון את שיעור אחזקותיו וקיום חובותיו של בעל המניות כלפי החברה; כך למשל במקרים שבהם שיעור החזקותיו של בעל המניות אינו מאפשר לו פיקוח אפקטיבי על פעולות החברה, לא יהיה זה צודק ונכון להרים את מסך ההתאגדות נגדו.

עוד מוצע להבהיר כי הרמת מסך במקרה של מימון דק תכצע רק כאשר החברה, כאמצעות האורגנים שלה בהתאם לסמכויותיהם, פעלה באופן הפוגע בטובת החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.

לסעיף קטן (ד) – מוצע להבהיר כי בית המשפט יעשה שימוש בדוקטרינת ההדחיה (סוברדינציה) אשר

- (2) בפסקאות (3) ו-(4) במקום "מהנוכחים" יבוא "מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים";
- (3) בפסקה (5) במקום "מן הנוכחים" יבוא "מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים".
7. בסעיף 50(ב) לחוק העיקרי, אחרי "אותן סמכויות" יבוא "ויחולו עליהם הוראות הפרק השלישי, הרביעי והחמישי לחלק השישי".
8. בסעיף 54 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) – בטל.
9. בסעיף 56(ב) לחוק העיקרי, אחרי "האסיפה הכללית" יבוא "בהחלטה שתקבל ברוב הדרוש לשינוי התקנון".
10. בסעיף 60(ב) לחוק העיקרי, המילים "לפי הוראות סעיף 173" – יימחקו.
11. בסעיף 71 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובלבד שאישור הניתן לבעל מניה בחברה ציבורית כדי להוכיח את בעלותו במניה (להלן – אישור בעלות) יינתן בלא תמורה, ובלא התניית מתן אישור הבעלות בויתור על זכות כלשהי שיש לבעל המניה על פי דין או כמתן התחייבות לשיפוי נותן האישור, למעט התניית מתן האישור בקבלת שיפוי בשל חבות

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9 אישור פעולה בדיעבד לפעולה בחריגה מהמטרות הקבועות בתקנון, כמוה כשינוי התקנון ועל כן מוצע לקבוע כי אישור כאמור ייעשה בהחלטה של האסיפה הכללית שהתקבלה ברוב הדרוש לשינוי התקנון.

סעיף 10 סעיף 60(ב) לחוק מתייחס לסדר היום באסיפה הכללית של חברה ציבורית ושל חברה פרטית; לפי הסעיף האמור, סדר היום של האסיפה הכללית יכלול דיון בדוחות הכספיים לפי הוראת סעיף 173 לחוק הון רק בהגשת דוחות לאסיפה הכללית של חברה פרטית ולשם הבהירות מוצע למחוק את ההפניה להוראת סעיף 173.

סעיף 11 המציאות מגלה כי חברי בורסה רבים גובים מאת בעלי המניות דמי עמלה גבוהים בשל הנפקת אישורי הבעלות ויש מביניהם המתנים את מתן האישור בקבלת התחייבות לשיפוי מאת בעל המניות בשל כל נזק שייגרם לחבר הבורסה עקב הנפקת אישורי הבעלות.

תופעות אלו עלולות להרתיע בעלי מניות מן הציבור, מלממש את זכותם להצביע באסיפה הכללית של החברה ולצמצם בכך את מעורבותם של בעלי מניות מן הציבור בהליך קבלת ההחלטות בחברה; מוצע על כן לאסור בחוק את האפשרות לגבות סכום כלשהו בשל אישורי הבעלות וכן לאפשר לקבל התחייבויות לשיפוי מאת בעל המניות אך ורק במקרים שבהם הוטלה על חבר הבורסה אחריות בשל פעולות שעשה בעל המניות או מי מטעמו.

סעיפים 43, 53, 59, 60 ו-68 על פי סעיף 24(1) לחוק, חברה שהתאגדה לפני תחילתו של החוק רשאית לשנות את תזכירה בדרך ובתנאים הקבועים לכך בפקודת החברות בנוסחה ערב תחילתו של החוק; מוצע כי במקרים שבהם מבקשים לשנות הוראות בתזכיר הנוגעות לשם החברה ולהון, יהיה די בהחלטה של האסיפה הכללית שהתקבלה ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה או ברוב אחר שנקבע בהתאם להוראת סעיף 24(5) לחוק, ולא יידרשו לגבי שינוי הוראות אלה, הדרישות הפרוצדורליות שנקבעו בפקודת החברות לגבי שינויים אלה, שינוין של הוראות אחרות בתזכיר, כגון שינוי סעיף המטרות יהיו ניתנות לשינוי באותן הרכבים שניתן היה לשנותן ערב תחילתו של החוק.

לסעיפים 24(3) עד (5), 239(ב), 275(א)(3), 320(ג), 327(א) ו-350(ט) המוצעים

מוצע להבהיר כי מי שגובה באסיפה הכללית אך אינו מצביע בעד או נגד, אינו נמנה לצורך חישוב הרוב הדרוש לשם קבלת ההחלטה.

סעיף 7 מוצע להבהיר כי במקרים שבהם האסיפה הכללית נטלה סמכויות הנתונות לדירקטוריון בהתאם לסעיף 50, וכן במקרים שבהם האסיפה הכללית הפעילה סמכויות אשר נבצר מן הדירקטוריון להפעיל, יחולו על בעלי המניות, ההוראות החלות על דירקטורים בכל הקשור לחובות הדירקטורים, פטור, שיפוי וביטוח, זכויות הדירקטורים ועסקאות עם בעל ענין.

- שהוטלה על נותן אישור בקשר לאישור הבעלות, עקב פעולה שעשה בעל המניה או מי מטעמו.
- תיקון סעיף 74 12. בסעיף 74(א) לחוק העיקרי, במקום "האסיפה" יבוא "האסיפה, הריון או קבלת החלטה בנושא שהיה על סדר היום".
- תיקון סעיף 89 13. בסעיף 89(6) לחוק העיקרי, אחרי "הודעות עמדה" יבוא "וכתבי הצבעה".
- תיקון סעיף 103 14. בסעיף 103 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "לכך" יבוא "שלא להתכנס לדיון באותו ענין".
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "ירשום יושב ראש הדירקטוריון פרוטוקול" יבוא "ייערך פרוטוקול ההחלטות ויחתם בידי הדירקטורים; יושב ראש הדירקטוריון יהיה אחראי לביצוע הוראות סעיף זה אלא אם כן נקבע אחראי אחר בתקנון".
- תיקון סעיף 108 15. בסעיף 108(ב) לחוק העיקרי, במקום "יושב ראש הישיבה או בידי יושב ראש הדירקטוריון" יבוא "הדירקטור שניהל את הישיבה".
- תיקון סעיף 110 16. במקום סעיף 110 לחוק העיקרי יבוא:
- "(א) הדירקטוריון רשאי להקים ועדות דירקטוריון, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון.
- (ב) בועדת דירקטוריון שהדירקטוריון אצל לה מסמכויותיו, לא יכהן מי שאינו חבר דירקטוריון.
- (ג) בועדת דירקטוריון שתפקידה לייעץ לדירקטוריון או להמליץ בלבד, יכול שיכהנו מי שאינם חברי דירקטוריון אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון".
- תיקון סעיף 111 17. בסעיף 111(א) לחוק העיקרי, אחרי "בועדת דירקטוריון" יבוא "שהואצלה לה סמכות מסמכויות הדירקטוריון" והמילים "אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון" – יימחקו.
- תיקון סעיף 112 18. בסעיף 112(א) לחוק העיקרי –
- (1) ברישה, במקום "לא רשאי להאציל" יבוא "אינו רשאי לאצול";
- (2) בפסקה (5), במקום הסיפה החל במילים "אלא אם כן מדובר בהקצאת מניות עקב מימוש או המרה של ניירות ערך של החברה" יבוא "אלא אם כן מדובר באחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 13** מוצע להבהיר כי השר מוסמך לקבוע תקנות ולפיהן גם כתבי הצבעה יכול שיפורסמו כחלופה להמצאתם, למשל, באמצעות האינטרנט.
- סעיף 14** מוצע להבהיר כי הדירקטוריון רשאי לקבל החלטות, אף בלא התכנסות בפועל רק במקרים שבהם כל הדירקטורים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע הסכימו, כי לדיון באותו ענין לא יכנס הדירקטוריון; ההחלטה של הדירקטוריון שלא להתכנס תירדש לגבי כל דיון בנפרד. החלטות נושא הדיון יתקבלו בהתאם לכללי ההכרעה הרגילים של הדירקטוריון.
- סעיף 18** סעיף 112 לחוק קובע כי אין הדירקטוריון רשאי לאצול סמכויות לוועדותיו לגבי הנושאים המפורטים שם; מוצע כי במקרה של הקצאת ניירות ערך לעובדים, במסגרת תכנית שהתווה

- (1) בהקצאת מניות עקב מימוש או המרה של ניירות ערך של החברה;
 (2) בהקצאת ניירות ערך במסגרת הסכמי העסקה או שכר בין החברה ובין עובדיה, או בין החברה ובין עובדים של חברה בת של החברה, ובלבד שההקצאה היא לפי תכנית שהתווה הדירקטוריון.

19. בסעיף 121(ג) לחוק העיקרי - תיקון סעיף 121

- (1) במקום "לתקופה שלא תעלה" יבוא "לתקופות שכל אחת מהן לא תעלה" ואחרי המילה "ובלבד" יבוא "שיתקיים אחר מאלה:"
 (2) הסיפה החל במילים "שבמנין קולות הרוב", תסומן "(1)", ובה, במקום "שבמנין" יבוא "במנין";
 (3) אחרי פסקה (1) יבוא:
 "(2) סך קולות המתנגדים מקרב בעלי המניות האמורים בפסקה (1) לא עלה על אחוז אחר מכלל זכויות ההצבעה בחברה."

20. בסעיף 126(א) לחוק העיקרי, במקום "כאמור בסעיף 125" יבוא "המפורטים בסעיף 124". תיקון סעיף 126

21. בסעיף 130(א) לחוק העיקרי - תיקון סעיף 130

- (1) בפסקה (3), אחרי "כמשמעותן בסעיף 308" יבוא "בין שהן מניות על שם, למוכ"ז או מניות הרשומות כאמור בסעיף 177(1)".
 (2) אחרי פסקה (3) יבוא:
 "(4) לגבי מניות שאינן מקנות זכויות הצבעה לפי סעיף 309(ב), בין שהן מניות על שם, למוכ"ז או מניות הרשומות כאמור בסעיף 177(1) - את מספרן ואת התאריך שבו הפכו למניות שאינן מקנות זכויות הצבעה."

22. האמור בסעיף 131 לחוק העיקרי, יסומן "(א)" ואחריה יבוא:

- "(ב) בלי לגרוע מהוראות כל דין, הפרת חובה של בעל מניה שהוא נאמן כאמור בסעיף קטן (א), היא הפרת חובה כלפי החברה ובעלי מניותיה לפי סעיף 192."

דברי הסבר

מתנגדים או שמספרם אינו עולה על שיעור של אחד מכלל זכויות ההצבעה בחברה, וזאת בדומה לכללי ההכרעה הקבועים בסעיפים 239(ב) ו-275(א)(3)(ב) לחוק. עוד מוצע להבהיר כי האסיפה הכללית רשאית לשוב ולקבל החלטה כי לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, ניתן להסמיך את יושב ראש הדירקטוריון למלא את תפקיד המנהל הכללי.

סעיף 21 לסעיף 130(א)(3) המוצע - מוצע לחייב חברה ציבורית להציג במרשם בעלי המניות גם מניות רדומות וגם מניות שאינן מקנות זכות הצבעה הרשומות על שם חברה לרישומים, זאת מאחר שחברה ציבורית יודעת על הפיכתן של המניות לרדומות ואין סיבה למנוע מידע זה מן הציבור.

סעיף 22 מוצע להבהיר כי אי ציון נאמנות של בעל מניה במרשם בעלי המניות, אינו מהווה רק הפרת חובה חקיקה כלפי מי שהסתמך על המרשם

הדירקטוריון, הדירקטוריון יהיה רשאי לאצול את סמכותו לוועדה מועדית; ההנמקה לכך היא כי מדובר בפעולה תדירה הנעשית במסגרת הסכמי עבודה בין החברה ובין עובדיה ואין מניעה כי ועדה מועדת הדירקטוריון תחליט על עצם ההקצאה והיקפה, במסגרת תכנית שהתווה הדירקטוריון.

סעיף 19 מניסיון שנצבר, כפי שדווח על ידי גופים שונים, כללי ההכרעה הקיימים כיום לקבלת החלטה להסמיך יושב ראש של דירקטוריון למלא את תפקיד המנהל הכללי, מקשים על החברות לאשר החלטה כאמור; הקושי נובע בעיקר משום שבמקרים רבים לא נוכחים בהצבעה בעלי מניות שאינם בעלי שליטה בחברה.

מוצע לשנות את כללי ההכרעה שנקבעו בחוק ולאפשר את אישור ההחלטה, גם כאשר אין כלל

- תיקון סעיף 141 23. בסעיף 141 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "(ג) בסימן זה, "חברה פרטית" – חברה שאינה חברה ציבורית במשמעותה בסעיף 142."
- תיקון סעיף 142 24. בסעיף 142 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "בסימן זה, למעט לענין סעיף 145(4), "חברה ציבורית" – לרבות חברה שהיא תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק ניירות ערך."
- תיקון סעיף 143 25. בסעיף 143 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "(ג) קבע השר הוראות בדבר תיוק או דיווח אלקטרוני כאמור בסעיף 144(1), או נקבעו הוראות כאמור לפי חוק ניירות ערך, יחולו הוראות סעיף קטן (ב) לגבי פלט של הדיווחים האמורים; לענין סעיף זה, "פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים. התשנ"ה-1995⁵."
- תיקון סעיף 145 26. בסעיף 145 לחוק העיקרי, ברישאה, אחרי "תדווח לרשם" יבוא "לפי חוק זה, ואחרי פסקה (4) יבוא:
 "(5) הפיכתה של חברה פרטית לחברה שהיא תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק ניירות ערך."
- תיקון סעיף 158 27. בסעיף 158 לחוק העיקרי –
 (1) בסעיף קטן (א), אחרי "שאינ להן פעילות" יבוא "או שיש להן פעילות כלכלית מועטה";
 (2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "לגבי חברה שהנתונים הכספיים שלה עשויים להירש לעורך דיווחים לפי חוק ניירות ערך, ייקבעו ההוראות והתנאים לאחר התייעצות עם רשות ניירות ערך."
- תיקון סעיף 161 28. בסעיף 161 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 160(ב)" יבוא "סעיף 160".
- תיקון סעיף 163 29. בסעיף 163(א) לחוק העיקרי, במקום "סעיף 160(ב)" יבוא "סעיף 160".

ד ב ר י ה ס ב ר

שהוגשו לרשם החברות, גם על דוחות שמוגשים לרשות ניירות ערך.

סעיף 26 מוצע להבהיר כי חברה ציבורית תהיה חייבת להמשיך לדווח לרשם דיווחים אשר היא חבה בהם לפי הוראות חוק אחרות למשל, רישום שעבודים לפי פקודת החברות; עוד מוצע לקבוע בחוק כי יש לדווח לרשם החברות על הפיכתה של חברה פרטית לחברה שהיא תאגיד מדווח מאחר שעם הפיכתה כאמור, מרבית הדיווחים יוגשו לרשות ניירות ערך.

סעיף 27 מוצע להבהיר כי סמכותו של שר המשפטים לקבוע מהי חברה לא פעילה, בהתאם לאמות מידה שייקבעו בתקנות, חלה גם לגבי חברות שלהן פעילות כלכלית מועטה.

כאמור בסעיף 353 לחוק, אלא הוא מהווה הפרת חובה כלפי בעלי המניות והחברה ועל כן הם יוכלו לתבוע על פי סעיף 352(א) לחוק.

סעיפים 23 ו-24 מוצע להחיל את חובות הדיווח לפי הוראות סימן ב' לפרק השלישי גם על חברה פרטית אשר חלות עליה חובות דיווח לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן – חוק ניירות ערך), כדוגמת חברה אשר רק איגרות החוב שלה הוצעו לציבור; חברה כאמור ממילא מדווחת לפי חוק ניירות ערך ועל כן אין להטיל עליה חובות דיווח כפולות גם לרשם החברות.

סעיף 25 מוצע להחיל את הוראות סעיף 41(ב) בענין מעמדו של העתק מאושר של דוחות

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

- (1) בכותרת הסעיף, אחרי "שכר" יבוא "ושיפוי";
 (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בסעיף 166(ב), חברה רשאית, באישור הדירקטוריון, לשפות או להתחייב לשפות, רואה חשבון מבקר בשל חיוב שהוטל עליו עקב הפרת אחריותו המקצועית במתן שירותים שאינם פעולת ביקורת או שאינם חייבים להינתן על ידי רואה חשבון על פי דין, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון";

- (3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ועל שיפוי או התחייבות לשיפוי לפי הוראות סעיף קטן (א1)".

- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "חברה ציבורית" יבוא "לרבות חברה פרטית שהיא תאגיד מדרווח כהגדרתו בחוק ניירות ערך ולמעט חברה ציבורית כאמור בסעיף קטן (ד)";
 (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "חברה פרטית" יבוא "למעט חברה פרטית שהיא תאגיד מדרווח כהגדרתו בחוק ניירות ערך";
 (3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) הוראות פרק זה החלות על חברה פרטית, יחולו גם על חברה ציבורית שניירות הערך שלה הוצעו לציבור מחוץ לישראל בלבד או שהם רשומים למסחר בבורסה מחוץ לישראל בלבד.

(ה) השר רשאי, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, לקבוע הוראות ותנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים."

- (1) ברישה, במקום המילים "רשאי הוא" ופסקה (1) יבוא "תשלם החברה את אגרת בית המשפט בשל התביעה הנגזרת ורשאי הוא";

דברי הסבר

לסעיף 171(ה) המוצע - כדי לשפר את מנגנון אישור הדוחות הכספיים מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, לקבוע תנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים.

סעיף 33. סעיף 199 לחוק קובע בפסקה (1) כי אם אישר בית המשפט תביעה נגזרת רשאי הוא -

"(1) להורות על האופן והמועד לתשלום אגרת בית המשפט, לרבות חלוקת תשלום האגרה בין התובע לבין החברה".

מוצע לשנות הוראה זו ולהטיל את מלוא תשלום אגרת בית משפט בשל התביעה הנגזרת, להבדיל

סעיף 30 מוצע להבהיר כי חברה רשאית לשפות את רואה החשבון המבקר בשל שירותים נלווים אשר רואי החשבון נוהגים לתת ללקוחותיהם ובלבד שאינם שירותים הניתנים לפי דין על ידי רואי חשבון, דוגמת ביקורת של דוחות כספיים או סקירתם.

סעיף 31. לסעיף 171(א) ער (ד) המוצע - מוצע להבהיר כי החובה להגיש דוחות כספיים לפי חוק ניירות ערך חלה על כל תאגיד אשר חב בחובות דיווח לפי חוק ניירות ערך כמוצע בסעיף 142. כמו כן מוצע להבהיר כי חברה ציבורית אשר ניירות הערך שלה רשומים למסחר רק מחוץ לישראל תערוך את הדוחות הכספיים כאילו היתה חברה פרטית.

(2) פסקה (2) תסומן "1)";

(3) פסקה (3) תסומן "2) ובה, המילים "או על התובע" – יימחקו.

- הוספת סעיף 200א
34. אחרי סעיף 200 לחוק העיקרי יבוא:
"שכר טרחת עורך דין" – פסק בית המשפט לטובת החברה, יורה לחברה לשלם לעורך הדין שייצג את התובע, שכר טרחה ראוי כפי שיקבע בית המשפט."
- תיקון סעיף 206
35. בסעיף 206 לחוק העיקרי, במקום "לאישורן" יבוא "לאישורן, אגרת בית המשפט והמועדים והדרכים לגבייתה."
- תיקון סעיף 207
36. בסעיף 207(א) לחוק העיקרי, אחרי ההגדרה "זיקה" יבוא:
"נייר ערך" – כהגדרת "ניירות ערך" בחוק ניירות ערך ולרבות ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה ואופציה או הוזה עתידי כהגדרתם בסעיף 64(ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994."
- תיקון סעיף 208
37. בסעיף 208 לחוק העיקרי, אחרי "מוזיקה" יבוא "לנייר ערך המונפק בידי הממשלה, לאופציה או לחוזה עתידי כהגדרתם בסעיף 64(ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, או" ובסופו יבוא "בסעיף זה, "חברה ציבורית" – חברה שניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה בישראל או שהוצעו לציבור בישראל."
- תיקון סעיף 209
38. בסעיף 209(א) לחוק העיקרי, אחרי "מוזיקה" יבוא "לנייר ערך המונפק בידי הממשלה, לאופציה או לחוזה עתידי כהגדרתם בסעיף 64(ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, או" ובסופו יבוא "בסעיף קטן זה, "חברה ציבורית" – חברה שניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה בישראל או שהוצעו לציבור בישראל."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 36 מוצע להבהיר כי המקרים שבהם ניתן יהיה לתבוע בתובענה ייצוגית יהיו בזיקה לנייר ערך כהגדרתו בחוק ניירות ערך, לרבות ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה, אופציות ותווים עתידיים; בכך יוסר ספק, למשל, באשר ליכולתם של בעלי תעודות השתתפות בשותפויות או בעלי מניות באגודות שיתופיות להגיש תובענות ייצוגיות.

לסעיפים 37 ו-38 מוצע כי החובה להודיע לרשות ניירות ערך על הגשת תובענה ייצוגית והאפשרות למימון ההוצאות על ידי רשות ניירות ערך תחול לגבי כל חברה שניירות הערך שלה הוצעו לציבור בישראל או נרשמו למסחר בבורסה בישראל; בכך יש כדי להרחיב את אפשרות המימון של רשות ניירות ערך, למשל לגבי חברות אשר רק איגרות החוב שלהן נסחרות בבורסה, ולצמצמן לגבי חברות אשר ניירות ערך שלהן נסחרים רק מחוץ לישראל. כמו כן יש בכך כדי לפטור מחובת דיווח על הגשת תובענה ייצוגית נגד חברה שניירות הערך שלה נסחרים רק מחוץ לישראל. רשות ניירות ערך אינה מפקחת עוד על חברות אשר ניירות הערך שלהן נסחרים רק מחוץ לישראל ועל כן אין לאפשר לה לממן תובענות ייצוגיות נגד חברות אלה.

מדיאגרה בשל הגשת הבקשה לאישור התביעה כנגזרת, על החברה; מרגע שאושרה התביעה כתביעה נגזרת החברה היא התובעת האמיתית. הטלת אגרת בית משפט על התובע בשם החברה עשויה להרתיע תובעים פוטנציאליים מהגשת תביעות בשם החברה ובכך יימנע השימוש בכלי אכיפה יעיל זה.

סעיף 34 מוצע לקבוע, בדומה למצב בארצות הברית, כי במקרה שבית המשפט פסק לטובת החברה, יוטל שכר טרחת עורך הדין, בשיעור שכיר, על החברה; יודגש, כי הגם שבית המשפט מוסמך להטיל את הוצאות המשפט על הנתבע במקרה שניתן פסק דין לטובת החברה, הרי שאין די בכך שכן במרבית המקרים ההוצאות המוטלות על הנתבע אינן ריאליות. אי הסדרת שכר הטרחה עשוי להרתיע תובעים פוטנציאליים מלהשתמש במכשיר התביעה הנגזרת, מחשש שמא שכר הטרחה יוטל עליהם בסוף ההליך, ומאידך ירתיע עורכי דין מלקחת על עצמם את הייצוג מחשש שמא שכר הטרחה אשר סוכם בינם ובין התובע לא יכובד על ידי החברה.

סעיף 35 מוצע להסמיק את שר המשפטים לקבוע אגרות בענין תביעה נגזרת והמועדים והדרכים לגבייתה.

39. אחרי סעיף 217 לחוק העיקרי יבוא:
הוספת סעיף
א217
"סייג לתחולה א217. הוראות סימן זה לא יחולו בשל עילה שנוצרה לפני יום כ' בחשון
התשמ"ט (31 באוקטובר 1988)."
40. אחרי סעיף 227 לחוק העיקרי יבוא:
הוספת סעיף
א227
הגבלת מינוי
של קטין או
פסול דין
"א227. לא ימונה לדירקטור קטין או פסול דין."
41. בסעיף 237 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
תיקון סעיף
237
"ג) בחברה פרטית ניתן למנות כדירקטור חליף מי שמכהן כדירקטור או כדירקטור
חליף אם נקבעה לכך הוראה בתקנון."
42. אחרי סעיף 237 לחוק העיקרי יבוא:
הוספת סעיף
א237
"חבר חליף
א237. נקבעה בתקנון הוראה כאמור בסעיף 237(א), ניתן למנות חליף
לחבר ועדת דירקטוריון (בסעיף זה - חבר חליף) את מי שמכהן כדירקטור
או כדירקטור חליף, ובלבד שהמועמד להתמנות חבר חליף אינו מכהן כחבר
באותה ועדת דירקטוריון או כדירקטור חליף לחבר ועדת דירקטוריון
כאמור."
43. בסעיף 239(ב) לחוק העיקרי, במקום "הנוכחים" יבוא "המשתתפים".
תיקון סעיף
239
44. בסעיף 240 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ה) יבוא:
תיקון סעיף
240
"ה) לא ימונה יחיד כדירקטור חיצוני בחברה ציבורית, אם הוא עובד של רשות
ניירות ערך או עובד של בורסה בישראל;
ו) השר, לאחר התייעצות עם רשות ניירות ערך, רשאי לקבוע כי ענינים מסוימים
לא יהיו זיקה לענין סעיף זה."

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 39 סימן ב' בפרק השלישי של החלק החמישי
ענינו תובענה ייצוגית והוא מחליף את
ההסדר שהיה קבוע עד יום תחילתו של החוק בפרק טו
לחוק ניירות ערך. מוצע להבהיר כי הסייג לתחולה
שנקבע בפרק טו לחוק חל גם לאחר ביטולו של פרק
טו.
- סעיף 40 מוצע לקבוע מפורשות כי קטין או פסול דין
אינם כשירים לכהן כדירקטורים בחברה;
על פי סעיפים 4 ו-9 לחוק הכשרות המשפטית
והאפטרופסות, התשכ"ב-1962, פעולה של קטין או
פסול דין טעונה הסכמת נציגו (הורה או אפוטרופוס).
מינוי של קטין או פסול דין כדירקטור וכן אישורו של
פעולות משפטיות הנובעות מתפקידו כדירקטור טעון
אישור הנציג; לנוכח חובות האמון והזהירות המוטלות
על דירקטור בחברה אין להתיר מצבים שבהם שיקול
דעתו של הדירקטור עשוי להיפגע כתוצאה מן הצורך
באישור של גורם חיצוני לשם מתן תוקף לפעולותיו.
- סעיף 41 מוצע לאפשר לחברה פרטית למנות
כדירקטור חליף מי שמכהן כדירקטור או
כדירקטור חליף, אם נקבעה לכך הוראה בתקנון. לפי
סעיף 219, בחברה פרטית די בכהונתו של דירקטור אחד,
ועל כן אין מניעה לקבוע כי דירקטורים בחברה יכהנו
כדירקטורים חליפים.
- סעיף 42 מוצע לקבוע כי דירקטור שאינו חבר
בועדת דירקטוריון מסוימת יוכל לכהן
כחבר חליף באותה ועדה; במקרה כאמור אין חשש
לפגיעה ב"תבונה הקבוצתית", שכן מספר הדירקטורים
הדנים בהחלטה אינו פוחת.
- סעיף 44 מוצע להסמיך את השר לקבוע כי ענינים
מסוימים לא יהיו זיקה הפוגמת בכשירות
לכהן כדירקטור חיצוני; כך למשל ישנם מקרים שבהם
אין למנוע מאדם לכהן כדירקטור חיצוני בחברה
שבשליטת המדינה רק משום שלקויבו יש קשרי עבודה
עם המדינה, כאשר קשרי העבודה אינם מעוררים חשש
לניגוד ענינים.

- תיקון סעיף 245 .45 בסעיף 245 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "ג) האסיפה הכללית של חברה ציבורית שהפכה לחברה פרטית, רשאית לפטר את הדירקטור החיצוני."
- תיקון סעיף 259 .46 בסעיף 259 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
 "(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), חברה אינה רשאית לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיה עקב הפרת חובת הזהירות בחלוקה."
- תיקון סעיף 260 .47 בסעיף 260 לחוק העיקרי -
 (1) בסעיף קטן (א) -

(א) כרישה, כמקום "כפסקאות (1) ו-(2)" יבוא "כפסקאות (1), (א) ו-(2)";

(ב) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות המוסמכת לנהל את החקירה או ההליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו ובלתי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי, כעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית; בפסקה זו -

סיום הליך בלא הגשת כתב אישום בענין שנפתחה בו חקירה פלילית - משמעו סגירת התיק לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב].
 התשמ"ב-1982⁵ (בסעיף קטן זה - חוק סדר הדין הפלילי), או עיכוב הליכים בידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי;

ד ב ר ו ה ס ב ר

הפרת חובת הזהירות בלבד; לפיכך, מוצע לתקן את סעיף 311 לחוק ולקבוע כי ביצוע חלוקה אסורה יהווה הפרת חובה המוטלת על דירקטור, ולהותיר לבית המשפט לקבוע את מהות החובה שהופרה בנושיות המתבררות לפניו; פועל יוצא מכך הוא כי חברה תוכל לבטח נושא משרה כנגד הפרת חובת הזהירות, אם תוטל, בשל חלוקה אסורה. במקביל מוצע לתקן את סעיף 259 לחוק, ולמנוע את האפשרות לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפי החברה עקב הפרת חובת הזהירות בחלוקה; זאת מאחר שחלוקה אסורה מהווה פגיעה בנושיות של החברה, ולכן פטור מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות במקרה של חלוקה אסורה, יהווה ויתור על כספים המגיעים לחברה, אשר אמורים לשמש ככרית הביטחון של הנושים.

סעיף 47 לסעיף 260(א) המוצע - על פי המצב הקיים חברה רשאית לשפות נושא משרה בשל הוצאות התדיינות סבירות שהוציא לגבי אישום שממנו זוכה; מוצע על דרך קל וחומר להתיר לחברה לשפות נושא משרה אשר עקב תפקידו נחקר ולא הוגש נגדו כתב אישום ולא הוטלה עליו חבות כספית כחלופה

סעיף 45 סעיף 249 לחוק אסור על חברה למנות את מי שביהן בה כדירקטור חיצוני לכהונה של נושא משרה אלא אם כן חלפו שנתיים מתום כהונתו כדירקטור חיצוני באותה החברה; במקרים שבהם חברה ציבורית הופכת לחברה פרטית אשר אינה חייבת במינוי דירקטור חיצוני, מתעוררת, לנוכח סעיף 249 האמור, השאלה, האם החברה חייבת בפיטוריו; סעיף 249 אינו נותן שיקול דעת לחברה באשר להמשך כהונתו של מי שחדל להיות דירקטור חיצוני ואולם במקרה שבו הדירקטור חדל להיות דירקטור חיצוני עקב הפיכתה של החברה לחברה פרטית, מוצע שלא לחייב את החברה לפטר את הדירקטור קודם תום תקופת כהונתו ולהסמיך את האסיפה כללית לפטר את הדירקטור לפי שיקול דעתה.

סעיפים 46 ו-58 הפרת חובת אמונים; ואולם ויתכנו מצבים שבהם חלוקה אסורה היא פועל יוצא של

⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

"חבות כספית כחלופה להליך פלילי" – לרבות קנס מינהלי לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, קנס על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי הוראות חוק סדר הדין הפלילי, עיצום כספי או כופר;

(2) בסעיף קטן (ב) בפסקה (1) בסופה יבוא "בהתחייבות לשיפוי יצוינו סוגי האירועים שלדעת הדירקטוריון אפשר לצפותם בעת מתן ההתחייבות וכן הסכום אשר הדירקטוריון קבע כי הוא סביר בנסיבות הענין."

48. בסעיף 262(ב) לחוק העיקרי, במקום "275(א3)" יבוא "275(א3)". תיקון סעיף 262
49. בסעיף 263(1) לחוק העיקרי, אחרי "למעט" יבוא "הפרת חובת אמונים". תיקון סעיף 263
50. בסעיף 264(ב) לחוק העיקרי, אחרי "בלפי החברה" יבוא "למעט הפרת חובת אמונים כאמור בסעיף 261(2)". תיקון סעיף 264
51. בסעיף 269(ג) לחוק העיקרי, אחרי "בסעיף 270(5)" יבוא "או מי שיהפוך לבעל שליטה בתוצאה מהצעה פרטית". תיקון סעיף 269
52. בסעיף 270 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף 270(1) הסיפה החל במילים "נושא משרה בחברה אם" תסומן "(א)" ובה, בסופה יבוא "או בשל היותו בעל נייר ערך בחברה האם" ואחריה יבוא:
- "(ב) נושא משרה בכמה חברות בנות הנמצאות בשליטה ובעלות מלאה של אדם אחד, כבעל ענין אישי בעסקה בין חברות בנות כאמור, בשל עצם היותו נושא משרה בחברות המתקשרות";

דברי הסבר

האם וכן לא יראו נושא משרה בכמה חברות בנות הנמצאות בשליטה ובעלות מלאה של חברה אם אחת כבעל ענין אישי בעסקאות בין החברות המתקשרות.

לסעיף 270(5) המוצע – בסעיף 270(5) לחוק נקבע כי הצעה פרטית מהותית, הטעונה אישור האסיפה הכללית, היא:

"עסקאות הטעונות אישורים מיוחדים

270. עסקאות של חברה המפורטות להלן טעונות אישורים כקבוע בפרק זה ובלבד שהעסקה אינה פוגעת בטובת החברה:

(1) ...

(5) הצעה פרטית אשר כתוצאה ממנה יגדלו אחזקותיו של בעל מניה מהותי בניירות ערך של החברה או שכתוצאה ממנה יהפוך אדם להיות בעל מניה מהותי לאחר ההנפקה (להלן – צד מעוניין); לענין החוקה יראו ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש למניות, שאותו אדם מחזיק או שיונפקו לו לפי ההצעה הפרטית, כאילו הומרו או מומשו."

להליך פלילי, למעט חבות כספית כאמור שהוטלה בשל עבירה אשר רשלנות היא היסוד הנפשי לשם התהוותה.

לסעיף 260(ב1א) המוצע – מוצע להבהיר כי לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי אם החברה לא ציינה מראש, בכתב ההתחייבות את סוגי האירועים שלגביהם תחול ההתחייבות, ואת הסכום אשר הדירקטוריון קבע כי הוא סביר בנסיבות הענין.

סעיף 49 מוצע להבהיר כי אפשר לתת התחייבות לשיפוי במקרים של הפרת חובת אמונים ובלבד שנושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה.

סעיף 52 לסעיף 270(1) המוצע – מוצע להרחיב את המקרים שבהם נושא משרה בחברה לא ייחשב בעל ענין אישי לענין סעיף 270(1). על פי ההצעה לא יראו בעל ניירות ערך בחברה אם כבעל ענין אישי בעסקה בין חברה אם וחברה בת בבעלות ושליטה מלאה, בשל עצם היותו נושא משרה או בעל ניירות ערך בחברה.

* ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

(2) במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) הצעה פרטית אשר מתקיים בה אחד מאלה:

(א) הצעה המקנה עשרים אחוזים או יותר מסך זכויות ההצבעה בחברה בפועל לפני ההנפקה שהתמורה כולה או חלקה, אינה במזומן או בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה או שאינה בתנאי שוק, ואשר כתוצאה ממנה יגדלו החזקותיו של בעל מניה מהותי בניירות הערך של החברה או שכתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל מניות מהותי לאחר ההנפקה (בחוק זה – צד מעוניין);

(ב) כתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל שליטה בחברה;

לענין החזקה לפי פסקה זו, יראו ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש למניות, שאותו אדם מחזיק או שיונפקו לו לפי ההצעה הפרטית, כאילו הומרו או מומשו; לענין תנאי שוק לפי פסקה זו, יראו הצעה כהצעה בתנאי שוק אם הדירקטוריון קבע, על יסוד נימוקים מפורטים, כי ההצעה היא בתנאי שוק, אלא אם כן הוכח אחרת."

תיקון סעיף 275 .53 בסעיף 275(א3) לחוק העיקרי, במקום "הנוכחים באסיפה" יבוא "המשתתפים בהצבעה".

תיקון סעיף 290 .54 בסעיף 290(ב) לחוק העיקרי, במקום "(4)" יבוא "42".

תיקון סעיף 302 .55 בסעיף 302 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) אחרי "והצפויות" יבוא "במהלך העסקים הרגיל שלה";

(2) בסעיף קטן (ב), בהגדרה "רווחים", אחרי "החברה" יבוא "תוך הפחתת חלוקות קודמות במידה ולא הופחתו כבר"; בהגדרה "עודפים", במקום "פרמיה שהשר קבע" יבוא "פרמיה, שהשר קבע".

תיקון סעיף 308 .56 בסעיף 308 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "(א)";

ד ב ר י ה ס ב ר

אשר מתוכם החברה רשאית לבצע חלוקה בהתאם למבחן הרווח, ייבחנו בהתחשב בחלוקות קודמות. הבהרה זו באה גם כדי למנוע מצב שבו רכישה עצמית של מניות החברה, המוגדרת כחלוקה, לא תובא בחשבון לענין מבחן הרווח; חשש זה נובע מכך שלפי כללי החשבונאות כאשר חברה רוכשת את מניותיה מקוץ סכום הרכישה מן ההון העצמי, ואולם אין כל התייחסות לכך בסעיף העודפים.

סעיף 56 מוצע להבהיר כי ההסדר הקיים לגבי מניות החברה שנרכשו בידי החברה, יחול גם כאשר החברה רכשה אופציות או איגרות חוב להמרה במניות החברה ולפיכך תוצאת הרכישה של ניירות הערך ההמירים תהיה הרמתם ולא ביטולם. למעט זכות

מוצע לצמצם את ההגדרה בדומה לכללי הבורסה בארצות הברית ולהחילה במקרים שבהם נוסף על היותו של הניצע בעל מניה מהותי, יש דילול בכוח ההצבעה של בעלי המניות שלא בתנאי שוק או במקרים שבהם כתוצאה מן ההצעה יהפוך אדם לבעל שליטה; כמו כן מוצע כי הצעה תיחשב להצעה פרטית מהותית במקרים שבהם יש דילול בכוח ההצבעה והתמורה בעד ההצעה אינה במזומן או בניירות ערך הנסחרים בבורסה גם כאשר ההצעה היא בתנאי שוק.

סעיף 55 מוצע להבהיר כי מבחן יכולת הפירעון בכל הקשור לחבויות צפויות יבחן את יכולתה של החברה לעמוד בחבויותיה הצפויות של החברה כאשר חבויות אלה צפויות במהלך העסקים הרגיל של החברה; כמו כן מוצע להבהיר כי הרווחים

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו, בשינויים המחויבים, על ניירות ערך שניתן להמירם או לממשם במניות החברה, ואולם אין בכך כדי למנוע מהחברה את היכולת לממשם או להמירם במניות החברה."

57. בסעיף 309(א) לחוק העיקרי - תיקון סעיף 309

(1) אחרי "מניות של החברה האם" יבוא "או ניירות ערך שניתן להמירם או לממשם במניות החברה האם";

(2) אחרי "המניות" יבוא "או ניירות הערך שניתן להמירם או לממשם במניות";

(3) אחרי "החברה האם, היתה" יבוא "הרכישה".

58. בסעיף 311 לחוק העיקרי, במקום "חובת האמונים שלו" יבוא "חובותיו לפי סעיפים 252 עד 254".

59. בסעיף 320(ג) לחוק העיקרי - תיקון סעיף 320

(1) במקום "רוב מקרב בעלי המניות הנוכחים בהצבעה" יבוא "בעלי המניות המחזיקים ברוב זכויות ההצבעה מקרב המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים".

(2) בסופו יבוא "ואולם לא יראו אדם כמחזיק בחברה המתמזגת האחרת אם ההחזקה נובעת רק מהחזקת מניות בחברה המתמזגת".

60. בסעיף 327(א) לחוק העיקרי, במקום "הנוכחים המצביעים" יבוא "בעלי המניות המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים".

61. בסעיף 328 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 328

(1) בסעיף קטן (א), במקום "ממחצית" יבוא "מארבעים וחמישה אחוזים";

(2) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "רכישה של" תסומן "(1)" ואחריה יבוא:

"(2) רכישה מבעל דבוקת שליטה אשר כתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל דבוקת שליטה;

(3) רכישה ממי שמחזיק מעל ארבעים וחמישה אחוזים מזכויות ההצבעה בחברה, אשר כתוצאה ממנה יעלה שיעור אחזקותיו של הרוכש מעל ארבעים וחמישה אחוזים מזכויות ההצבעה בחברה."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע להבהיר כי רכישה פרטית של 61 ו-63 שליטה אינה מחייבת הצעת רכש מיוחדת; רכישה פרטית של שליטה אינה רכישה מבעלי מניות מקרב הציבור אשר פיזורן של המניות בידי בעלי מניות רבים, מעורר בעיות מיוחדות. זאת ועוד, הרכישה הפרטית של השליטה היא תוצאה של משא ומתן ישיר בלא חשש לפגיעה בגמירות דעתם של המתקשרים; השליטה היא נכס מנכסיו של בעל מניות השליטה ולפיכך רשאי הוא לכצע בה עסקאות. כמובן שעל מכירת השליטה כשלעצמה יחולו החובות המוטלות על בעל שליטה בחברה.

ההמרה או המימוש אשר תיוותר בעינה והחברה תהיה רשאית לממש או להמיר את ניירות הערך הרדומים ולהפכם למניות רדומות; במקרה כאמור החברה תוכל למכרם לצד ג' כמניות ולא כנייר ערך המיר.

סעיף 59 כאשר בעל מניות בחברה מתמזגת השולטת בחברה מתמזגת אחרת, מצביע על הצעת המיזוג באסיפה הכללית של החברה המתמזגת השולטת, האינטרס שלו זהה לאינטרס של שאר בעלי המניות ולכן אין ליחס לו החזקה בעקיפין של החברה הנשלטת ולהחיל עקב כך כללי הכרעה לפי סעיף 320(ג).

- היקון סעיף 331 .62 בסעיף 331(ג) לחוק העיקרי, אחרי "במציע" יבוא "או של".
- היקון סעיף 333 .63 בסעיף 333(ב) לחוק העיקרי, במקום "ממחצית" יבוא "מארבעים וחמישה אחוזים".
- היקון סעיף 336 .64 בסעיף 336 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) החזיק אדם ביום כ"ה בשבט התש"ס (1 בפברואר 2000) מניות בשיעור כאמור בסעיף קטן (ב), לפי הדין שחל ערב היום האמור, לא ירכוש מניות נוספות אלא בדרך של הצעת רכש מלאה אשר התקבלה על ידי הניצעים באופן ששיעור הניצעים שלא נענו להצעה מהווה פחות ממחצית מהון המניות המונפק שלגביהן הוצעה ההצעה, או מההון המונפק מסוג המניות שלגביהן הוצעה ההצעה; התקבלה הצעת רכש מלאה כאמור בסעיף קטן זה, יעברו כלל המניות שביקש המציע לרכוש לבעלותו והרישומים של הבעלויות במניות ישונו בהתאם לכך".
- תיקון סעיף 338 .65 בסעיף 338(א) לחוק העיקרי, במקום "סעיף 337(א)" יבוא "סעיפים 336(ג) ו-337(א) ואחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) המציע רשאי לקבוע, בתנאי הצעת הרכש המלאה כי הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי ניצע שנענה להצעת הרכש המלאה שהתקבלה כאמור בסעיפים 336(ג) ו-337(א); קבע המציע כאמור, יחולו הוראות סעיף קטן (א) רק לגבי ניצע שלא נענה להצעת הרכש המלאה".
- הוספת סעיף 340א .66 אחרי סעיף 340 לחוק העיקרי יבוא:
- "תקנות 340א. השר, לאחר התייעצות עם רשות ניירות ערך, רשאי לקבוע הוראות לביצוע פרק זה לרבות בדבר הדרכים למסירת הצעת רכש מלאה לניצעים ולקבלת הודעותיהם, ובכלל זה רשאי הוא להחיל את ההוראות החלות לגבי כתבי הצבעה, וכן לקבוע את המועדים שלפיהם תתנהל הצעת הרכש המלאה".
- תיקון סעיף 342 .67 בסעיף 342 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ואולם החלטה לשינוי התקנון באופן המקטין את שיעור הרוב כאמור, תתקבל בדרך הקבועה לפי סעיף 350(א), (ט), (י), (יא) ו-(יב)".

דברי הסבר

- כמו כן מוצע לבטל את הרישוי להצעת רכש מיוחדת על רכישה אשר כתוצאה ממנה יעלו החזקותיו של הרוכש מעל ארבעים וחמישה אחוזים כאשר יש בחברה בעל שליטה המחזיק בין ארבעים וחמישה לחמישים אחוזים מזכויות ההצבעה בחברה, כשם שאין נדרשת הצעת רכש מיוחדת כאשר מבוצעת רכישה אשר כתוצאה ממנה הופך אדם לבעל דבוקת שליטה אם יש בחברה בעל דבוקת שליטה.
- סעיף 64** מוצע לקבוע במפורש כי ההוראות החלות לגבי מכירה כפויה לפי סעיף 337 יחולו גם לגבי אדם שהחזיק לפי הדין שחל ערב תחילת החוק בשיעור הגבוה משיעור של תשעים אחוזים מכלל מניות החברה הציבורית.
- סעיף 65** על פי הדין הקיים, כל בעל מניות שהיה ניצע בהצעת רכש מלאה רשאי לפנות
- לבית המשפט ולבקש סעד הערכה, בין אם נענה להצעה ובין אם לאו. מטרת המחוקק היתה למנוע מצב שבו הצעת הרכש אינה מתקבלת רק משום שבעלי המניות אינם נענים לה מחשש שיאבדו את הזכות לסעד הערכה; מוצע ליתן למציע את האפשרות לבחור אם להעניק לכל ניצע סעד הערכה ובכך להגדיל את סיכוייו שהצעת הרכש תתקבל או להעניק סעד הערכה רק למי שלא נענה להצעה ולקחת את הסיכון שהצעת הרכש המלאה לא תתקבל.
- סעיף 66** מוצע להבהיר כי הסמכות לקביעת תקנות היא גם לגבי מינוי בעל תפקיד, שיפוי וביטוח לבעל התפקיד וקביעת סמכויותיו.
- סעיף 67** מוצע לקבוע כי החלטה לתיקון התקנון ולפיה די ברוב הקטן מרוב של תשעים אחוזים מקרב בעלי המניות העומדות להעברה, כדי

68. בסעיף 350 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 350
- (1) בסעיף קטן (ט) במקום "הנוכחים המצביעים" יבוא "המשתתפים בהצבעה למעט הנמנעים";
- (2) בסעיף קטן (י) במקום "סעיף קטן (ב)" יבוא "סעיף קטן (ט)";
- (3) בסעיף קטן (יב) בסופו יבוא "וכן סדרי דין, מינוי בעל תפקיד, הוראות בדבר שיפוי וביטוח לבעל תפקיד וקביעת סמכויותיו על ידי בית המשפט".
- הוספת סעיף 353א
69. אחרי סעיף 353 לחוק העיקרי יבוא:
- "ערוכה להוצאות 353א. הוגשה לבית משפט תביעה על ידי חברה או חברת חוץ אשר משפט אחריות בעלי המניות בה מוגבלת, ומצא בית המשפט יסוד להניח כי החברה לא תוכל לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדין, ושאי הוא להורות שהחברה תיתן ערובה מספקת לתשלומן, ורשאי הוא לעכב את ההליכים עד שתינתן הערובה."
- תיקון סעיף 354
70. בסעיף 354(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (1) יבוא:
- "(א1) לא שילמה אגרות או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לפי סעיף 644(6)";
- תיקון סעיף 365
71. בסעיף 365(א) לחוק העיקרי, במקום "יגישו" יבוא "תגיש" ובמקום "היו חברות פרטיות" יבוא "היתה חברה פרטית".
- תיקון סעיף 367
72. בסעיף 367(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:
- "(5) סעיף 394א שיחול לגבי החלטות של האסיפה הכללית הנדרשות לפי פקודת החברות."

ד ב ר י ה ס ב ר

בכל הקשור לחיובה של חברה תובעת, במתן ערובה להוצאות הנתבע, כמו כן מוצע להחיל את ההוראה על חברת חוץ בשונה מן הפסיקה שניתנה בעניין זה (בש"א 6294/99 (ה"י) איגור זימנקוב נ' S.R. International Ltd. ואח', דינים מחוזי כרך כז(1) 831).

סעיף 70 סמכות רשם החברות לחוקק חברה, שהיתה לו לפי פקודת החברות, לא הוקנתה לו בתוק ולכן מוצע להסמיך את הרשם להטיל עיצום כספי על חברה גם בשל אי קיום חובת תשלום האגרות לרשם.

סעיפים 72 ו-75 כניסתו לתוקף של החוק, כדי להבהיר כי הוראות הסעיף האמור חלות על החלטות האסיפה הכללית הנדרשות לפי הפקודה, דוגמת הסעיפים הדנים בפירוק, מוצע להחזירו על כנו.

לרכוש את מניותיהם של בעלי המניות המתנגדים להצעת רכש מלאה, תיעשה לפי סעיף 350 לחוק, אלמלא תיקון כאמור ניתן היה לשנות את הרוב הקבוע בסעיף 342 ברוב של שבעים וחמישה אחוזים של בעלי המניות המשתתפים בהצבעה בלי להיזקק לאישור בית המשפט בפי שהדבר נדרש במקרים שבהם משנים את התקנון לפי סעיף 350 לחוק; אישור בית המשפט נדרש במקרה כאמור, כיוון שהקטנת הרוב הדרוש, לגבי חברות שהתאגדו לפני תחילת החוק, משנה מן הדין שהיה קבוע לגביהם בסעיף 236 לפקודת החברות, קודם ביטולו.

סעיף 68 מוצע להבהיר כי הסמכות לקביעת תקנות היא גם לגבי מינוי בעל תפקיד, שיפוי וביטוח של בעל התפקיד וסמכויותיו.

סעיף 69 מוצע להחזיר לחוק את סעיף 232 לפקודת החברות כדי להבהיר כי לא היתה כל כוונה לשנות מן הפסיקה לפיה החלו כללים מיוחדים

- תוקן סעיף 377 .73 בסעיף 377 לחוק העיקרי, במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) סעיפים 143 ו-145 ייכנסו לתוקף ביום י"ב בתמוז התשס"ד (1 ביוני 2003) ואולם אם נקבעו תקנות לפי סעיף 144(1) או הוראות ברבר תיזק או דיווח אלקטרוני לפי חוק ניירות ערך, רשאים השר ושר האוצר לקבוע מועד מוקדם מהמועד האמור."
- ביטול סעיף 257 לפקודת החברות .74 בסעיף 257 לפקודת החברות, פסקה (3) – תימחק.
- הוספת סעיף 394 לפקודת החברות .75 אחרי סעיף 394 בפקודת החברות יבוא:
- "החלטות לסוגיהן 394 א. (א) החלטות המתקבלות באסיפה כללית של חברה הן –
- (1) החלטה רגילה, והיא החלטה שהתקבלה ברוב פשוט של חברים הרשאים להצביע והצביעו בעצמם, ואם הותר למנות שלוחים – על ידי שלוחם, באסיפה כללית שניתנה עליה הודעה כדין;
- (2) החלטה שלא מן המניין, והיא החלטה שהתקבלה ברוב של שלושה רבעים לפחות של החברים הרשאים להצביע והצביעו בעצמם, ואם הותר למנות שלוחים – על ידי שלוחם, באסיפה כללית שניתנה עליה הודעה כדין שבה מפורשת כוונה להציע החלטה שלא מן המניין;
- (3) החלטה מיוחדת, והיא החלטה שהתקבלה ברוב הדרוש לקבלת החלטה שלא מן המניין, באסיפה כללית שניתנה עליה הודעה כדין עשרים ואחד ימים לפחות מראש שבה מפורשת כוונה להציע החלטה מיוחדת; ואולם בהסכמת כל החברים הרשאים להשתתף ולהצביע ניתן להציע ולקבל החלטה מיוחדת באסיפה כללית שניתנה עליה הודעה מראש פחות מעשרים ואחד ימים.
- (ב) לענין סעיף קטן (א) יראו הודעה על אסיפה כללית כאילו ניתנה כדין ואת האסיפה כאילו קיימה כדון, אם ניתנה ההודעה וקיימה האסיפה כנדרש על פי התקנון או לפי כל דין."
- תחילה ותחילה .76 (א) תחילתו של סעיף 46, ביום כ"ה בשבט התש"ס (1 בפברואר 2000).
- (ב) סעיף 354(א) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 70 לחוק זה, יחול גם על אגרות ותשלומים אחרים שחברה או חברת חוץ היתה חייבת בתשלומם ערב כניסתו לתוקף של חוק זה והוראות סימן ב' בפרק הרביעי לחוק העיקרי יחולו לענין זה.

ד ב ר ו ה ס ב ר

- סעיף 73** כדי שלא להותיר את מועד כניסתם לתוקף של סעיפים 143 ו-145 לחוק עד להתקנת תקנות לפי סעיף 144(1) לחוק, מוצע להגביל את דחיית תחילת הסעיפים האמורים עד לתום ארבע שנים מיום פרסום החוק או עד להתקנת תקנות, לפי המוקדם.
- סעיף 74** מוצע לבטל את העילה לפירוק חברה עקב מספר מופחת של חברים נוכח ביטול הדרישה למספר מזערי של חברים כפי שהיה קבוע בפקודת החברות.